

Õiguskantsler

Teie 30.10.2024 nr

Meie 11.12.2024 nr 7-5/241754/2407303

Koolikoha tagamine

Austatud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et Teie [] ei ole sellel kooliaastal sobivat koolikohta. Palusite hinnata, kas [] vald on täitnud seadusega pandud kohustust anda Teie lapsele koolikoht. Kirjeldasite, et laps on esimesed aastad õppinud [] koolis ja viimased kolm aastat [] koolis (edaspidi: [] kool).

[] valla edastatud dokumentidest on näha, et Teie [] on sel õppeaastal taganud koolikoht elukohajärgses koolis, milleks on [] kool. Seega on [] vald taganud lapsele võimaluse omandada põhiharidus.

Koolis käimise kohustus

1. Igal lapsel on seadusest tulenev koolikohustus. Laps on koolikohustuslik kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. ([põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse \(PGS\) § 9 lg-d 1 ja 2](#)). Koolikohustuse täitmise tagamise eest vastutab nii lapsevanem, kool kui ka elukohajärgne kohalik omavalitsus (PGS § 10 lg 1; §-d 11–13). Eeskätt vastutab lapse eest tema vanem ([lastekaitseaduse](#) § 7 lg 1 ja [perekonnaseaduse \(PKS\)](#) §-d 116 ja § 125), kes on tema seaduslik esindaja (PKS § 120 lg 1). Lapsevanem saab valida lapsele kooli olemasoleva haridussüsteemi piires õigusakte järgides.

2. Koolikohustuslikul lapsel on õigus õppida elukohajärgses koolis (PGS § 10 lg 1) või vanema valikul mõnes muus koolis, kui seal on vabu kohti (PGS § 27 lg 1). Vanem võib valida lapsele ka Eestis tegutseva erakooli, millel on tegevusluba ([erakooliseaduse](#) §-d 5, 12 ja 17).

3. Koolikohustust ei loeta täidetuks, kui koolikohustuslik laps ei ole kandud ühegi Eesti kooli nimekirja (PGS § 9 lg 1). Kooli vastuvõtmiseks tuleb vanemal esitada koolile taotlus, nagu on kehtestatud kooli vastuvõtu tingimustes ja korras (PGS § 27 lg 1 ja lg 4; haridus- ja teadusministri [määruse](#) § 3 lg 1). Kui laps ei õpi üheski koolis, tuleb lapse elukohajärgsel kohalikul omavalitsusel selgitada välja lapse olukord ja leida lahendus, et laps saaks käia koolis, nii nagu seadused ette näevad.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kohaliku omavalitsuse kohustus

4. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 10 lõike 1 järgi peavad vallad ja linnad tagama oma koolikohustuslikele lastele võimaluse omandada põhiharidus ja määrama lapsele elukohajärgse kooli. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest. See tähendab, et haridusliku erivajadusega õpilane õpib üldjuhul elukohajärgse kooli tavaklassis (PGS § 46 lg 9).

5. Kodulähedases koolis peab olema võimalik pakkuda õpilasele vajalikku tuge (PGS § 46 lg 9). Elukohajärgne kool peab rakendama vanema nõusolekul Rajaleidja soovitusi sel viisil, et see tagaks lapsele sobiva õpikeskkonna (PGS § 48 lg 1). Samas saab seadusest (PGS § 48 lg 3) järeldada, et mõnel juhul võib olla võimalik korraldada lapsele vajalik õpe valla või linna koolis, mis pole lapse elukohajärgne kool.

6. vald määras oma territooriumil elavatele lastele elukohajärgsed koolid 2024/2025. õppeaastaks vallavalitsuse korraldusega nr . Selle korralduse järgi on elukohajärgne kool kool (korralduse p).

7. Ka teistest valla edastatud dokumentidest on näha, et on sel õppeaastal tagatud koolikoht elukohajärgses koolis ehk koolis. Ühtlasi on vald kinnitanud, et on pakutud sel õppeaastal koolikohta ka kooli väikeklassis, kus ta käis enne kooli õppima asumist.

8. vald kinnitas õiguskantsleri nõunikule, et kui laps kantakse vanemate taotlusel elukohajärgse kooli nimekirja ja selgub, et laps vajab tuge või julgustust elukohajärgse kooliga harjumiseks, ollakse valmis lapsele igakülgselt abi pakkuma.

9. Lapse saab kooli vastu võtta üksnes siis, kui vanem esitab koolile selle kohta taotluse. vald kinnitas, et on alates kantud kooli nimekirja.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Vallavalitsus